

VARJUMISKOHA MÄRK STIILIRAAMAT

2025

SISUKORD

1. VARJUMISKOHA MÄRK.....	3
2. KIRJEGA MÄRK.....	4
3. SUUNAVIIDAD.....	5
4. MÄRK KAARDIL.....	6
5. MÄRGI PROPORTSIOONID.....	7
6. SUUNAVIIDA PROPORTSIOONID.....	8
7. KIRJATÜÜP.....	9
8. VÄRVID.....	10
9. SOOVITATUD MATERJALID	11
10. KASUTUSJUHISED.....	12
11. KEELATUD KASUTUS.....	13
12. KASUTAMINE KUJUNDUSTEL.....	14

1. VARJUMISKOHA MÄRK

Varjumiskoha märki ja suunaviitasid kasutatakse tsiviilisikute kaitseks mõeldud varjumiskoha (lokaalne/mitteavalik), **avaliku varjumiskoha, varjendi ja avaliku varjendi** puhul. Kõigile eelnimetatule kehtib üks märk.

Varjumiskoha märgi kandev komponent on 1949. aasta Genfi konventsioonis määratletud tunnus (sinine võrdkülgne kolmnurk oranžil taustal).

Eestis kasutatav märk on sinine võrdkülgne kolmnurk oranži taustaga ruudul, mida ümbritseb valge raam. Märgile on lisatud tekstina sõna: varjumiskoht.

Olenevalt märgi paigutuse asukohast või eesmärgist saab märki täiendada lisainfo väljaga ja suunanoolega. Sõltuvalt märgist ja lisainfost on soovitatav järgida käesoleva juhendi põhimõtteid (mõõdud, proportsioonid, kirjed, värvid, materjalid, paigutamise viis ja asukoht).

Eelmainitud võimaluste puudumisel tohib märki kasutada varjumise tähisena ka siis, kui kõik komponendid ei järgi täpselt juhiseid, ent ka sel juhul peab märk olema üheselt mõistetav.

Lisainfo: www.paasteamet.ee

2. KIRJEGA MÄRK

Varjumiskoha märki saab vajadusel täiendada lisainfo väljaga. See võimaldab näidata, kas tegu on avaliku või mitteavaliku varjumiskohaga. Samuti saab sellel edasi anda juhiseid muu olulise info kohta, nt aadress, kontaktandmed vms. Et tagada avaliku varjumiskoha parim nähtavus, kuvatakse sõna "**AVALIK**" alati trükitähtedes ja muu iseloomustav tekst tavakirjas.

Lisinfo ala võib suurendada vastavalt sisestatava teksti pikkusele, ent mitte pikemaks kui A4 pikem külg. Märgi täpsemad proportsioonid leiab stiiliraamatu 5. punktis.

Kui tegu on avaliku varjumiskoha või varjendiga, tähistatakse märk lisainfoga "**AVALIK**". See annab avalikus ruumis viibivale inimesele kindluse, et siia saab sõjakonfliktis kõrgendatud ohu korral varjuda. Avalik varjumiskoht saab tekkida tulenevalt seadusest või kokkuleppel Päästeametiga. Asukohainfo leiab kaardirakendustest: www.paasteamet.ee

3. SUUNAVIIDAD

Suunaviita kasutatakse varjumiskoha või varjendi suunas viitamiseks. Viita saab kasutada avalikus ruumis, objekti territooriumil, hoone seinal või siseruumides, sh põrandakleepsudena.

Olenevalt asukohast on soovituslik kasutada vastava suurusega viitasid ja lisada viida lisainfo väljale kaugus meetrites viidast varjumiskoha ukseni. Suunaviida tipus on nool, mis näitab suunda.

Olenemata viida suunast kuvatakse varjumiskoha märk alati vertikaalselt.

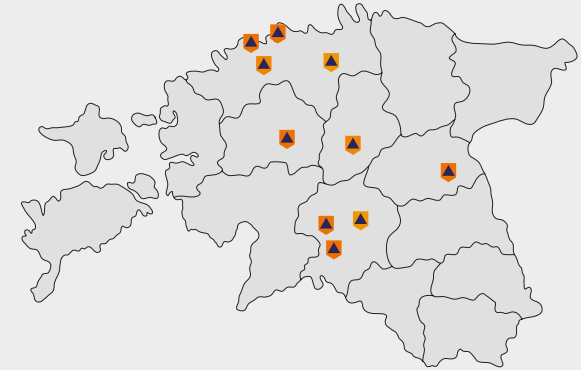
4. MÄRK KAARDIL

Kaardimärk on tuletatud varjumiskoha märgist. See asub oranžil taustal suunanoolega alla, et viidata asukohale kaardil.

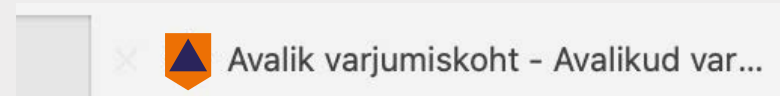
Erinevat tüüpi varjumiskohti saab kaardil kuvada samuti eri tooni oranžil tasutal.

Sama märki võib kasutada ka veebilehitsejatel *favicon*'ina.

Kaardimärk

Favicon

5. MÄRGI PROPORTSIOONID

Mõõdud on kirjeldatud arvestades A4 suurust pinda. Kirjeldatud mõõdud vähenevad või suurenevad proportsioonis oma üldmõõduga.

Märgi oranž ala on ruut, küljepikkusega 200 mm. Selle ruudu ümber asetseb valge äärejoon, mis on 5 mm paks. Tekst märgil on alumise kolmnurga nurkade laiusega võrdne.

Lisainfo väljale võib mahutada kuni kaks rida teksti. Tekst on joondatud keskele ega tohi olla paigutatud laiemalt kui sõna "VARJUMISKOHT".

Kolmes suuruses:

- Avalikku ruumi paigaldatava märgi lühem külg võrdub **A2 formaadi lühema küljega**.
- Hoone fassaadile paigaldatava märgi lühem külg võrdub **A4 formaadi lühema küljega**.
- Välisuksele või varjumiskoha siseuksele paigaldatava märgi lühem külg võrdub **A6 formaadi lühema küljega**. Teekonnal välisuksest varjumiskohani on soovitatav kasutada viitasid koos infoga varjumiskoha kauguse kohta.

6. SUUNAVIIDA PROPORTSIOONID

Suunaviida mõõdud lähtuvad märgi A4 suurusest pinnast. Sellele lisandub otsasuunda näitav kolmnurk ja lisainfoväli.

Kirjeldatud mõõdud vähenevad või suurenevad proportsioonis oma üldmõõduga.

Kolmes suuruses:

- **Avalikus ruumis** kasutatava suunaviida lühem külg võrdub **A2 formaadi** lühema küljega. **Nägemisulatus on kuni 100 m.**
- **Hoone territooriumil** ja suuremates siseruumides kasutatava suunaviida lühem külg võrdub **A4 formaadi** lühema küljega. **Nägemisulatus on kuni 50 m.**
- **Siseruumides** (trepikojad, koridorid jne) kasutatava suunaviida lühem külg võrdub **A6 formaadi** lühema küljega. **Nägemisulatus on kuni 15 m.**

7. KIRJATÜÜP

Varjumiskoha märgi kirjatüüp on Tiresias LPfont regular.

Tegemis on vabavaralise kirjatüübiga, mis on kujundatud ekstra nägemispuudega kasutajale, et saavutada suuremat loetavust ka kehvemates keskkonnatingimustes.

Kui ligipääs Tiresias LPfont fondile puudub, on alternatiivina lubatud kasutada ka Open Sans *bold* fonti.

Põhifont

Tiresias LPfont regular

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÅÖ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyzåö

0123456789

Alternatiivfont

Open Sans bold

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÅÖ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyzåö

0123456789

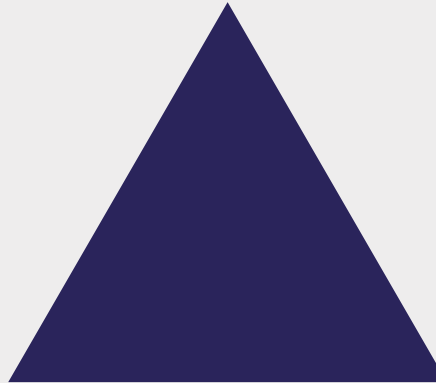
8. VÄRVID

HEX: #ed7004

CMYK: 0, 66, 100, 0

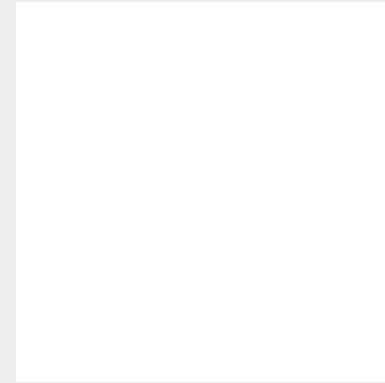
RGB: 237, 112, 4

HEX: #2a245b

CMYK: 100, 100, 30, 22

RGB: 42, 36, 91

HEX: #ffffff

CMYK: 0, 0, 0, 0

RGB: 255, 255, 255

9. SOOVITATUD MATERJALID

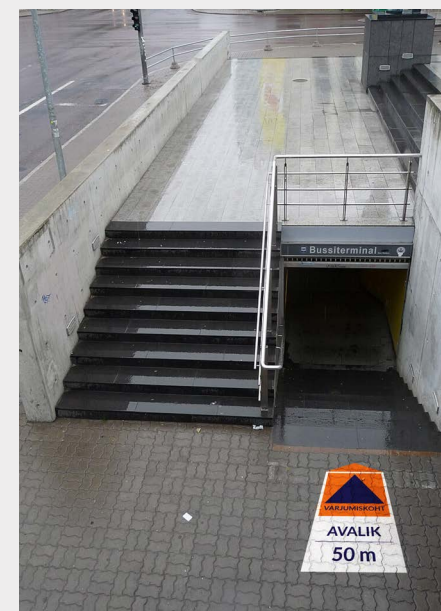
Materjalina on soovituslik kasutada reflektorset materjali. Vältida tuleb kärje või muu struktuuriga materjale, kuna see raskendab teksti lugemist.

10. KASUTUSJUHISED

- **Märki (sh viita) kasutatakse vaid reaalse varjumiskoha olemasolul.** Kui varjumiskoht ei ole enam eesmärgipäraselt kasutatav, eemaldatakse märgid nii avalikust ruumist, hoone territooriumilt, hoone fassaadilt kui ka hoone seest, et inimest mitte eksitada.
- **Märke võib paigaldada ja kasutada ka juhul, kui inimesed ei pääse varjumiskohale/varjendile rahuajal igapäevaselt ligi,** ent sõjalises konfliktis kõrgendatud ohu korral on see kasutatav. Sel juhul tuleb ruumid muuta kasutatavaks ja ligipääsetavaks 72h jooksul vastava korralduse saamisest.
- **Kui suunaviit asub vertikaalsel pinnal** (seinal, posti küljes, stendil vms), kuvatakse varjumiskoha tähis 0, 90, 180 ja 270 kraadi puhul alati koos tekstiga vertikaalselt tekst allpool (vt näidis 2), v-a vahepealsete nurkade korral. Kui viit tuleb paigutada kerge nurga alla, et näidata liikumissuunda (trepist alla, üles jne), võib seda keerata koos varjumiskoha märgiga kerge nurga alla (vt näidis 1).
- **Tekst ja kolmnurk on alati noole suunas,** kui suunaviit asub horisontaalsel pinnal (maapind, trepp, põrand jne) (vt näidis 2).
- **Varjumiskoha märki tuleb võimalusel kasutada alati värvilisena.** Palun kasutage selles dokumendis ettenähtud värve.
- **Märki kasutatakse üldjuhul hoone fassaadil, hoone sissepääsul, sissepääsu uksele või nende läheduses,** samuti hoone sees varjumiskoha/varjendi uksele. Märgid peaksid paigas olema juba varjumiskoha/varjendi valmimise etapis.
- **Teekonda välisruumist või territooriumilt ja hoonest varjumiskoha/varjendi uksele tähistatakse viitadega.** Neile on soovitatav lisada viida kaugus meetrites varjumiskoha/varjendi uksest. Kaugust võiks varjumiskoha vahetus läheduses ümardada meetri täpsusega, kaugemal kümne või isegi saja meetri täpsusega. Suunaviidad võib paigaldada ka kõrgendatud ohu tekkel hiljemalt varjumiskoha valmis seadmisel (72 h jooksul).

Näidis 1

Näidis 2

11. KEELATUD KASUTUS

Ei ole lubatud kasutada ilma valge ääreta

Ei ole lubatud vahetada elementide värve

Ei ole lubatud kasutada teisi värvitoone

Ei ole lubatud kasutada teise kujuga kolmnurka

Ei ole lubatud teksti mistahes pidi kokku suruda või välja venitada

Ei ole lubatud kolmnurka mistahes pidi kokku suruda või välja venitada. Sealjuures tuleb silmas pidada, et kolmnurga nurgad ei ulatu oranži tausta ääreni.

Ei ole lubatud teksti kasutada mujal, kui kolmnurga all osas

12. KASUTAMINE KUJUNDUSTEL

Kujundustel ja infomaterjalidel vältida varjumiskoha märgi kasutamist täiesti valgel taustal. Seda selleks, et märgi valge äärejoon silma paistaks.

Kui märki tuleb siiski paigutada heledale taustale, on soovitatav kasutada õrna hallikat tooni, mis tagab märgi parema nähtavuse.

Soovitatav hall toon:

HEX: #eedeed

CMYK: 5, 4, 4, 0

RGB: 238, 237, 237

Infomaterjali näidis

Varjumise info

Avalikku varjumiskohta saavad sõjalukorras varjuda inimesed, kes on õues ning kellel pole võimalik kohe mujale varjuda.

- Varjumise eesmärk on kaitsta inimest plahvatuse lööklaine, lendavate esemete ja muu vahetu ohu eest.
- Varjumine on üldjuhul lühiajaline, kestes ohuolukorra möödumiseni.

→ Ohuolukorras võivad kiire reageerimine ja oskus varjuda päästa sinu elu.

Varjumise vajadusest annavad märku ohusireenid ja mobiilile saabuv EE-alarmi sõnum. Samuti jagatakse infot muudest riiklikest kanalitest. Käitumisjuhiseid tuleb kindlasti järgida.

→ Kui kuuled sõjalise konflikti ajal ohusireeni või saad SMS-ohuteavituse, varju kiiresti lähimasse hoonesse, võimalusekorral keldrisse, otsi lisainfot ja käitu vastavalt saadud juhiste!e!

Käitumisjuhised varjumiskohas

- Püüa säilitada rahu
- Hoia eemale akendest/ustest, ka nendest, mis on kinni kaetud.
- Käitu vastavalt riiklikest kanalitest ja EE-alarmi sõnumi teel saadud juhistele.
- Jaga riiklikest kanalitest saadud infot teistega.
- Hinda olukorda varjumiskohas, et vajaduse tekkides päästele/kiirabile/politseile infot anda.
- Aita hädasolijaid.
- Teavita varjumiskohas tekkinud ohuolukorrast või eluohtlikus tervises seisundis inimesest viivitamata 112
- Parkimismaja varjudes jäta sõiduk tänavale. Kui sinna on juba sõiduk pargitud, ei tohi selle mootorit käivitada.
- Ära suitseta ega kasuta lahtist tuld!

Info

Hädaabi 112 Riiginfo 1247 olevalmis.ee

Eesti Rahvusringhäälingu kanalid nutiseadmest: otse.err.ee (ETV, ETV2, ETV+, Vikerraadio, Raadio 2, Klassikaraadio, Raadio 4)

PÄÄSTEAMET